

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori neprimite nu se
primesc.
Mănușile nu se restituie.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
SIGURII de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Fuz. Angenfeld & Emeric Lea-
ser, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erszébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifar și învo-
ială. — **RECLAME** pe pagina
1-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în necare:
Abonamente pentru Austro-Ungari:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-rii de Duminecă 4 cor. pe cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminecă 3 fr. pe an.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 30 cor., pe șase
luni 15 cor., pe trei luni 8 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un exem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 256.

Brașov, Miercuri 19 Noemvrie (2 Decemvrie)

1908.

2 Decemvrie.

Măne se împlinesc șase-zeci de ani de când Francisc Iosif I s'a urcat pe tronul împărătesc. Era o epocă mult agitată. Răsunase deja pe Câmpul Libertății dintre Târnave trâmbița emancipării de sub jugul iobăgiei și a redșteptării naționale și pentru Români Ardealului. Ne putem închipui ce mare impresiune a făcut și asupra Românilor vestea neașteptată sosită dela Olmütz, că pe tronul Habsburgilor a ajuns, în urma abdicării împăratului Ferdinand, nepotul său, junele archiduce, care ca împărat s'a numit Francisc Iosif I. Mai mult a impresionat însă atunci pe predecesorii noștri faptul, că junele împărat prin manifestul său a promis, că va introduce reforme în toată monarchia pe baza egalei îndreptățiri și în spirit constituțional, când ei nu cunoșteau până în acel moment decât jugul asupritor al iobăgiei.

„Gazeta de Transilvania“ scria în numărul său dela 16 Decemvrie 1848:

„...Românilor, Fraților! Cetiți „manifestul junelui împărat Francisc Iosif I. Pătrundeți înțelesul aceluiași; cunoașteți că tânărul „împărat apucă frânele guvernării „cu putere întinerită spre a se lupta „cu toată tăria în contra turbatelor „valuri, pe cari aceste timpuri atât „de serioase le naltă și le răped „asupra capetelor noastre ale tu- „tutor; auziți că împăratul porni a „introduce reforme, adică legi mân- „tuitoare pentru toate popoarele „și limbile întinsei monarchii, in- „tocma fără nici o ținere de „parte, adică pe temelul libertății „adevărate.“

După ce a dat expresiune acestor speranțe mari, ce le-a deșteptat în inimile tuturor popoarelor credincioase ale monarchiei manifestul junelui împărat, „Gazeta de Transilvania“ a încheiat cu cuvintele următoare:

„Să ne apropiem cu toată încrederea și iubirea de tronul constituțional al împăratului Francisc Iosif I, căci mari sunt datorile, mare este și răspunderea pe care o pune prevedința asupra Monarchului; însă acele datorințe și acea răspundere cade întocma și asupra noastră spre folosul și fericirea națiunii și a patriei.“

Multe s'au petrecut în aceste șase decenii, mari și afunde schimbări s'au făcut pe toate terenele vieții de stat în întreaga monarchie. Număroase stări de lucruri, ce dăinuiau pe atunci, s'au străformat ori au încetat și au dispărut. Progresul timpului a făcut — și nu fără concursul și sprijinul Domnitorului încărunit — ca și pe terenul cultural, economic și științific multe să fie azi, ce nu erau, și despre cari pe atunci abia se visa.

Numai într'o privință nu s'a făcut schimbare. Dorințele părinților noștri ca să vină o epocă de legi mântuitoare pentru toate popoarele și limbile patriei noastre, nu s'au im-

plinit. Odată, în anii șasezeci ai veacului trecut, se părea că acea epocă a sosit și că promisiunile și asigurările date din înălțimea tronului se vor face trup. Dar a fost numai ca un vis trecător, ne-am deșteptat în trista realitate, ce dăinuește la noi și în ziua de azi.

Încă și după șasezeci de ani între guvernării și guvernații dela noi domnesc cele mai contradicționale coneepte despre iubirea de patrie și credința către patrie și tron, și milioane de cetățeni sufer greu în urma aceasta.

Istoria e chemată a stabili răspunderile pentru aceasta situațiune anomală și tristă, care creiază stările artificiale, ce tind a desparte pe cetățenii „de a doua mână“ de Domnitorul lor și a slăbi legăturile firești de iubire și de încredere ce trebuie să lege popoarele cu tronul.

Soartea a voit ca și azi după un timp așa de îndelungat, când bătrânul și mult încercatul nostru monarch își serbează aniversarea de 60 de ani ai domniei sale, să fie timpuri agitate, și să bată cu nouă și îndoită putere la poarta destinului popoarelor și al tronurilor spiritul timpului, care reclamă tot mai întetit libertate și dreptate pentru toți.

N'a fost monarch pe tronul Habsburgilor, care să fi avut privilegiu a cunoaște dorințele și păsurile popoarelor de sub sceptrul său mai bine și mai temeinic ca Francisc Iosif I; carăși nici unul din predecesorii săi n'a fost espns mai mult lingușirilor de-o parte, și a intrigilor meschine, ce tindeau a desbina popoarele și a sădi invidie și ură între ele de altă parte. Și peste toate aceste Domnitorul cu atâta experiență ar fi putut trece mai ușor, dacă soartea nu ar fi pregătit monarchiei și dinastiei în acest interval loviri crude, cari au îngreuiat mult împlinirea marilor sale probleme.

Fără indoială Majestatea Sa, reamintindu-și în ziua serbătorească de mâne toate peripețiile domniei sale mult încercate, pe lângă multele puncte luminoase, mai ales în ce privește țările austriace și vechia capitală, va da și de puncte mai întunecoase, de probleme, ce au rămas încă mai mult ori mai puțin nerezolvate.

Una din aceste probleme este fără indoială problema cea mare și gravă a egalei îndreptățiri naționale în patria noastră, care reclamă tot mai urgent soluțiunea ei multumitoare.

În momentele solemne de față toate privirile se îndreaptă asupra încărunitului monarch jubilent. Noi Români de sub sceptrul său nu suntem cei din urmă cari cu adâncă recunoștință pentru toate binefacerile de cari am fost împărțiți de către Majestatea Sa Impăratul, Regele și Marele Principe în decursul lungii Sale domnii, unim urările noastre cele mai sincere și supuse pentru îndelunga Sa viață și sănătate, cu ale tuturor popoarelor țării și ale monarchiei!

Ciocnirea sângeroasă între Germanii și Cehii din Praga.

Din Praga se mai comunică următoarele amănunte cu privire la ciocnirea sângeroasă, ce a avut loc Duminecă între Nemții și Cehii din Praga:

Deoarece încă de Sâmbătă se prevedea, că vor avea loc Duminecă violente demonstrațiuni anti-germane, guvernatorul Boemiei a luat întinse măsuri pentru a garanta ordinea publică. În cursul nopții poliția a fost întărită cu cinci sute de gendarmi, cari Duminecă la 9 oare a. m. au ocupat locul de preumblare numit Graben, îndepărtând pe toate persoanele ce se aflau acolo și lăsând loc liber numai pentru trecerea trăsurilor.

Pe la zece ore sosiră la Graben deputații precum și conzilierii municipali cehi. Între cei dintâi se afla și Klofac, șeful naționalistilor cehi, care a fost primit de mulțimea grămădită îndărătul cordoanelor militare, cu zgomotoase ovațiuni. Curând în urmă sosiră pe poarta casinului studenții germani pentru a-și face preumblarea demonstrativă.

Cehii i-au primit cu o teribilă salvă de fluierături, răcnete și amenințări. Jandarmii făceau mari eforturi pentru a reține mulțimea, care voia să rupă cordoanele însă a fost înzadar. Curând cordoanele au fost rupte și mulțimea s'a revărsat pe piață împingând înainte pe polițiști. De cealaltă parte a pieței, mulțimea s'a încercat de a asemenea să rupă cordoanele jandarmilor. Aceștia însă au respins-o cu lovituri de baionete, rânind ușor câțiva inși.

Atunci mulțimea a început să bombardeze pe jandarmi cu pietrii. Au urmat apoi bătăile sângeroase și devastarea caselor și prăvăliilor germane, despre care am raportat în numărul nostru de ieri la ultimele știri.

Jubileul împărătesc.

Jubileul de 60 ani domnie a Maj. Sale Monarchului se va serba mâne în Brașov cu mare pompă militară. La orele 10 a. m. se va oficia un serviciu divin solemn, la care vor lua parte trupele garnizoanei și toți ofițerii. După terminarea serviciului divin urmează împărțirea *crucei jubilar*, înființate de Maj. Sa Monarchul din incidentul jubileului său de domnie, iar de încheiere defilarea trupelor.

Aceeași serbare militară va avea loc și în Sibiiu și în toate celelalte garnizoane mai mari

Pentru serbările jubileului Maj. Sale s'au făcut în Austria cele mai mari pregătiri. Serbări frumoase vor avea loc îndeosebi în Viena, unde au sosit deputațiuni din toate unghiurile țării, pentru a prezenta Maj. Sale felicitările lor. Eri au fost primite în audiență de Maj. Sa deputațiunile camerelor austriace, a dietelor provinciale și presidiiul consiliului comunal din Viena.

Tot eri au prezentat felicitările lor membrii cabinetului ungar, afară de ministrul Kossuth, care e bolnav. Miniștrii au fost primiți la orele 11 în castelul din Schönbrunn. În numele miniștrilor a felicitat pe Maj. Sa prim-ministrul Wekerle.

Mâne se va celebra un serviciu religios la ora 11 a. m. în catedrala catolică sf. Iosif din București din partea arhiepiscopului Netzhammer. După serviciul divin va avea loc o recepție la legățiunea austro-ungară.

Meetingurile naționale din România.

Duminecă s'a ținut în Târgoviște o mare întrunire națională sub presidiiul d-lui Gr. Cair, fost senator și prefect. Mai mulți oratori, între cari d-nii G. Ionescu, Cair, dep. I. Brătescu-Voinești, avocatul Georgescu, dep. Atanasiu etc. zugrăvesc situația critică, în care se află România din Ardeal și vorbesc despre dependența economică și umilinta suferită până acum din partea Austriei. În contra acestor stări insuportabile oratorii ridică un energetic protest și declară că un guvern al României, care ar mai merge pe calea concesiunilor, n'ar mai putea exista. De încheiere se votează următoarea moțiune:

»Cetățenii dâmbovițeni constituți în adunare naționalistă, azi, 16 Noemvrie 1908, în sala societății de arme din Târgoviște, ascultând cuvântările ținute, protestează în potruiva politicei urmată de 40 de ani încoace pe tărâmul național și economic față de străinătate în genere și de chestie în special. Cerem dela ori-ce guvern s'ar găsi la cărma țării ca să înceteze cu această politică, care a avut de rezultat desconsiderarea țării, și micșorarea idealului nostru național. Asigură guvernul în procedând în acest chip se va bucura întotdeauna de sprijinul nețărmurit și necondiționat al tuturor Românilor fără deosebire de culoare politică.»

Tot Duminecă s'a ținut un mare meeting în Pitești sub presidiiul d-lui Dimanțea, un vechiu luptător naționalist și fost vicepresedinte al camerei române. Prof. Theodorescu a vorbit despre nealitatea Austriei față de România și despre persecuțiunile Românilor din Ardeal, îndeosebi despre heribilele condamnări la închisoare și amende de bani ale ziaristilor ardeleni.

D-l Sofronie Popescu a cerut ca guvernul României să lupte pentru dobândirea următoarelor trei puncte: 1) Încheierea unei convențiuni prin care să se garanteze României exportul vitelor, 2) drept de navigație, politic și control pe Dunăre și 3) rectificarea graniței între Dobrogea și Bulgaria.

D-nii prof. Mihăileanu, Honoriu Bănescu și Teohari vorbesc despre suferințele Românilor de peste Carpați și insistă îndeosebi asupra reformei electorale prezentate de ministrul Andrassy.

De încheiere s'a votat o moțiune de protestare. După întrunire s'au făcut manifestațiuni pe străzile orașului, la monumentul Unirii și în grădina publică, unde s'a întins o mare horă.

Cazul unui război anglo-german. Ministrul de războiu al mării Britanii, Haldane, vorbind la Cambridge a deschis o polemică asupra discursului recent rostit de către lordul Roberts la camera lorzilor și în care învingătorul Burilor și-a exprimat temerea sa că în caz de războiu între Germania și Anglia s'ar putea prea ușor debarca trupe în Anglia. Ministrul englez Haldane a spus, că el are mai multă experiență decât oamenii militari, chiar cei mai eminenti. Pericolul unei năvăliri în Anglia a fost studiat de către o comisiune din armată și marină, care a constatat cu satisfacție, că o asemenea încercare nu s'ar putea realiza fără ca guvernul britanic să fie înștiințat la timp. Anglia domnește pe toate mările; ea mai mărește încă forțele sale navele și mai cu seamă cele pentru apărarea coastelor; prin urmare ministrul Haldane e convins, că nu trebuie să se exagereze și să se alarmeze populațiunea britanică.

Demisia ministeriului bulgar. Cercurile competente din Sofia asigură că președintele consiliului d. Malinoff a prezentat eri regelui demisia cabinetului. Regele nu a luat în această privință nici o deci-

Hala e încălzită.

Bioscopul APOLO din Budapesta

Strada Vămei.

Luni în 30 Novembre și Marți în 1 Decembre 1908

PROGRAMUL:

1. Tragedia japoneză. (Dramă).
2. Ucigașul. (Dramă).
3. O poveste din școală. (Humor).
4. Pantaloni rupt. (Humor).
5. Max cu hainele noi. (Humor).
6. Ateherul dracului. (Tablou de studiu).
7. Pompierii din Budapesta. (După natură).
8. Corso de automobile la Riviera. (După natură).
9. Sculptorul modern. (Tablou colorat).
10. După cerere se dă astăzi și mâine Manevrelle de toamnă regale din Vesprin.

Tot a doua-zi program nou.

PREȚUL LOCURILOR: Loje (4 persoane) cor. 4.—; Un loc în loje cor. 1.—; Locul I. 80 fil.; Locul II 60 fil.; Locul III 20 fil.; Copii sub 10 ani și soldații plătesc pe locul I și II prețul de jumătate.

Representațiile în zile de lucru dela 6—7½ oare și dela 8—9½ oare. Duminica și sâmbătoarea dela 3—4½ oare; 4½—6 oare; 6—7½, 7½—9½ oare. Bilete se pot lua înainte toată ziua dela D-l I. VICTOR. trafic, Strada Vămii 30. Cerând sprijinul Onor. public semnez
(11-20)

Directiunea.

La tipografia și librăria A. Mureșianu

se află de vânzare următoarele:

Cărți literare apărute din ediția „Minerva, București.

- N. Petra-Petrescu. *Ilie Marin*. istorică pentru tinerime, localizată după nemțesce. 193 pag. . Prețul cor. 1.50
- Vasilie Pop. „*Domnița Viorica*“ roman. Prețul 2 cor. (plus porto ban) 20
- M. Salodeanu. „*Floarea Oflită*“, roman. Prețul 2 cor. (plus porto ban) 20
- Ștefan Iosif. „*Credințe*“. Poezii à cor. 1.50
- Em. Gârleanu-Emilgar. „*Bătrâni*“, schițe din viața boerilor moldoveni 1.50
- Eugeniu Bourceanu. „*Povestiri din copilărie*“. Prețul à . . . cor. 1.50
- Vasilie C. Osvadă. „*Băncile populare din România*“ cu un adaus informativ. Prețul 1 cor. (plus 5 b. porto). 1.05
- Ion Manolache-Holda. *Fete, portrete schițe și nuvele*, ediție I. 316 pag. Prețul Lei 1.50
- Il. Chendi. „*Fragmente*“. Un sir de interesante articole (informațiuni literare), și sunt o continuare a volumelor „*Preludiu*“ și „*Foileton*“ scrisse. 246 pag. Prețul . . . Lei 2.50
- Vasilie C. Osvadă. „*Legea Tovarșilor*“. Prețul — 50 cor. (plus porto 5 b.). —55
- N. N. Beldiceanu. „*Chipuri dela Mahala*“ Coușue 305 pag. Prețul cor., 1.50
- M. Eminescu. *Poesii postume*. ediție nouă, 263 pag. cu note. Prețul c. 1.50

Licitațiune publică.

Biserica rom. gr.-or. Sfântul Nicolae din Rêșnov, comit. Brașovului, **vide** cu licitațiune publică din mână liberă, rădurea de fag aflătoare pe muntele „*Dihama*“, proprietatea și aflătoare re teritorial României, județul Prabova, comuna Azuga-Bușteni. Licitațiunea se va ținea în 23 Novembre st. v. a. c la 10 oare a. m. în Rêșnov, în casa bisericii. Condițiunile se pot vedea la oficial parohial în fiecare zi la oarele obicizuite.

Rêșnov, în 8 Nov. v. 1908.

G. PROCA.

(8-3) președ. comit. parohial.

Depositor principal de Galoci veritabili rusești din Petersburg

Galoci de gumi și Șosoni marea recunoscută de clasa primă.

Cel mai bun mijloc de apărare contra umezelei și frigului recomandă cu prețurile de concurență cele mai ieftine.

Friedrich Bahmüller,

cel mai mare deposit de încălzăminte, Brașov, Strada Porții nr. 18, (în casa proprie).

(8825-12.)

Nr. 75/1908. not.

Publicațiune.

Primăria comunei Șimon (comit. Făgăraș) aduce la publica cunostință, că în 12 Decembre st. n. a. c. la 10 oare a. m. se va ținea licitațiune publică și cu oferte în cancelaria notariatului cercual din Branul superior, pentru **vinderea a 1100 metri cubici de lemne de brad (meliv)** din pădurea comunală „*Pleașa*“.

Prețul srigărei este 66600 cor. sub care ru se va vinde cantul de

lemn descris. Vadiul este de 6660 cor. Ofertele în scris se primesc în ziua de licitațiune până la 10 oare antemeridiane.

Condițiunile mai de aproape se pot vedea în toate zilele în oarele oficioase în cancelaria notariatului cercual din Branul superior.

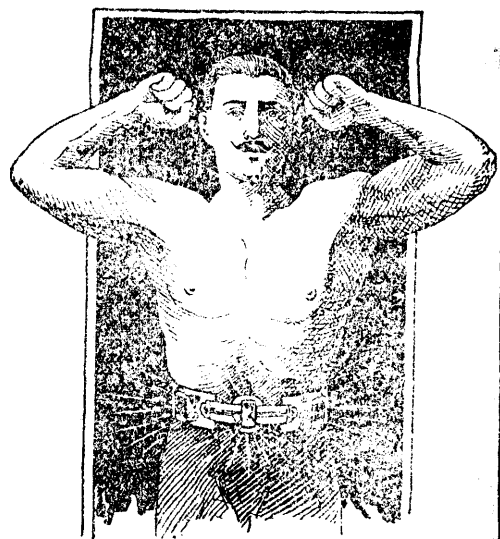
Șimon, în 17 Novembre 1908.

Primăria comunală:

George Mănoiu, primar. **Azente Moșoin,** notar. (421,2-2.)

VICTORIA ȘTIINȚEI.

Eu cu un picior în mormânt omul care fiind bolnav nu-și găsește leacul. Omul modern are morburii complicate, ascunse, ee provin din neregularitățile sistemului nervos nepătruns. Pentru aceste boale știința modernă medicală știe leac nou, sigur, — puterea electrică, care introdusă în sistemul bolnavilor, face minuni! Dar tot cu așa succes să folosește electricitatea contra reumei, neurasteniei, nesomnului, lipsei de apetit, slăbirii et. Cea-ce are, dară, ori-ce fel de morb de nervi, sau din boalele amintite pe care-va, după cetirea acestui a-nunt să grăbească a-și procura cartea „**INSTRUCȚIUNE DESPRE VINDECAREA ELECTRICĂ**“, — carte ce se află deosebită pentru bărbați și deosebită pentru femei, și se trimite în cuvertă închisă ori-cui, de cătră:

Institutul de ordin. medical „ELECTRO-VITALIZER“, Budapesta, IV. Károly-körút 2 felem. 52.

Scrisoare de recunoștință.

Francisc Juhász, Dunaharaszti-A'ag, Nádormajor.

Cu bucurie îți fac cunoscut, că din 3 Mau femeia mea folosește după instrucțiune instrumental „*Electro-Vitalizer*“, care funcționează admirabil. Femeia nu mai simte dureri nu mai are simțul spaimii, cum avea înainte de aceea. Mulțumită lui Dumnezeu, că mi-a dat gândul să cumpăr acest instrument, că de atunci poate și eu muriam, n'as mai fi putut vedea suferința ce o chinuia pe femeia mea. Acum a trecut peste tot răul, și cu bucurie spun celor ce o întreabă, că „*Electro Vitalizer*“-ul a vindecat-o. Primește Domnule Doctor mulțumita mea recunosătoare.

Compon pentru o carte de cinst:

Institutul de ord. med. „ELECTRO-VITALIZER“

Budapesta, IV. Károly-körút 2 felem. 52. Rog -mi trimite gratis și franco, în cuvertă închisă opul: „**SISTEMUL de VINDECARE ELECTRIC MODERN**“

pentru { bărbați
femei

Numele: _____

Comuna și poșta ultimă _____

Tae și lipsește pe o corespondență.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute eșecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
IN AUR ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURA ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFFERITE NORMATE

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINȚA ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

BILANTURI.

Compturi, Adrese,
Circulari, Scrisori.
Couverte, în toată mărimea.

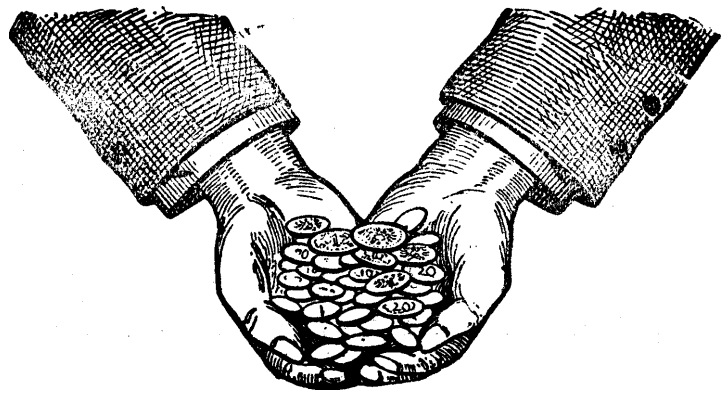
TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE ÎNMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul. înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afără rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Fie-care posesor a unei

Trăsuri-motor a lui PUCH!

economisește mulți bani și mai mult răcaz.

Bicicle motor:

Siguranță mare:

HP. (35Kg.) 2½, 3½, 4, 5 & 6HP.

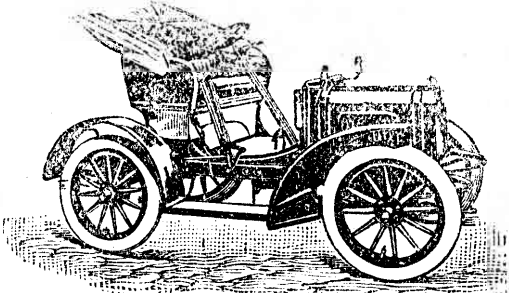
Automobile:

construcție simplă. Excutare so iia:

¾, 9/10, 14/16, 20/25 HP.

Benzin. Ulei. Părți constitutive
Pneumatice.

Reparaturi de automobile.

Reprezentant: **MICHAEL MOOSER,** Brașov, Strada Porții 39.